

Nutrolin: Metsästys- ja kilpailukoiran ruokinnasta

Metsästys-, käyttö- ja kisakoirien ruokinta on aivan oma lukunsa, ja aktiiviharrastajan kannattaa perehtyä aiheeseen. Työ-, harjoittelu- ja kilpailutilanteet stressaavat koiraa sekä fyysisesti että psyykkisesti; kuljetus, meteli, vieraat ihmiset ja koirat, jopa lämpötilan vaihtelut, ovat stressin aiheuttajia koiralle vaikka se olisi ”tottunutkin” niihin. Ruokintaa suunniteltaessa on tärkeää ottaa huomioon lihastyön aiheuttamat energian laadun ja määrän muutokset, samoin koiran koon ja stressiasteen vaikutus ravintoaineiden tarpeeseen. Lähtökohta on, että ravinto sisältää ravintoaineita oikeassa suhteessa. Tavoitteena on maksimoida energiapitoisuus ja minimoida ruoansulatuskanavan sisältö ja määrä, pyrkien kuitenkin säilyttämään ruoansulatuskanavan toiminta tehokkaana.

Metsästys- ja urheilukoirille on hyvä suunnitella ruokavalio, joka ehkäisee fyysisen stressin syntyä, pitää yllä koiran vastustuskykyä sekä ehkäisee rasitusvammoja ja anemiaa. Sen olisi myös hyvä tukea palautumista rasituksesta sekä vaikuttaa ratkaisevasti elektrolyytti- ja nestetasapainon säilyttämiseen (myös erilaisissa ympäristö- ja kilpailuolosuhteissa). Liikunnan aiheuttama energiantarpeen lisäys liittyy pääasiassa kuljettuun matkaan, ei niinkään nopeuteen. Liikunnan laatu ja laji taas vaikuttavat siihen, mitä energianlähteitä (pääasiassa rasvoja ja glykogeenia) energiantuotantoon käytetään.

Lyhytkestoisessa tehosuorituksessa, kuten vinttikoirien sprinttisuorituksissa tai agilityssa, osa tarvittavasta energiasta muodostetaan ilman happea, anaerobisesti, lihassoluun varastoidusta glykogeenista tai verestä saatavasta sokerista, glukoosista, jolloin liike-energian lisäksi muodostuu lämpöenergiaa ja maitohappoa. Esimerkiksi englanninvinttikoirien veren laktaattipitoisuus nousee suorituksen aikana merkittävästi, ja palautumisvaiheen aikana suuri osa siitä käytetään glykogeenivarastojen uudelleen rakentamiseen. Lyhytkestoisessa tehosuorituksessa koiran energiantarve lisääntyy vain 10-20 %.

Agilitykoiran kilpailusuoritus vastaa suunnilleen vinttikoirien suoritusta tai ihmisurheilijoiden 400 metrin rata- tai estejuoksua. Usein agilitykisoja on kolmekin samana päivänä, joskus kahtena peräkkäisenä päivänä, jolloin energiantarvekin lisääntyy reilusti, ja palautumiseen sekä nesteytykseen on kiinnitettävä huomiota. Kilpailu ja harjoittelu käydään tyhjällä vatsalla.

Riittävä vedensaanti on koiran suorituskyvyn kannalta aivan yhtä tärkeä asia kuin riittävä energian saanti. Siksi koirat olisi hyvä opettaa jo harjoituskauden kuluessa juomaan nestettä, kun sitä niille tarjotaan. Usein koiran kuivuminen johtuu siitä, että koira kieltäytyy syömästä ja juomasta kun se stressaantuu tai väsy. Jo lievä nestehukka kannattaa korjata, sillä jos se pääsee pahenemaan, koiran janontunne heikkenee eikä se todennäköisesti juo oma-aloitteisesti. Koiran kieltäytyminen juomasta saattaa siis olla ensimmäinen oire nestehukasta. Rasituksen jälkeen koira kannattaa juottaa useassa erässä, sillä yhdellä juottokerralla ei nestetasapainoa pystytä palauttamaan.

Suurin osa koirien työ- ja kilpailusuorituksista voidaan luokitella kestävyysuorituksiksi. Mitä pidempikestoinen liikuntasuoritus, sitä enemmän koiran energiantuotanto tukeutuu rasvoihin. Niiden rinnalla energiantuotantoon käytetään

kuitenkin jonkin verran myös elimistön glykogeenivarastoja sekä valkuaista. Huomattava osa energiantuotantoon käytettävistä rasvoista on peräisin koiran omista kudoksetavarastoista, minkä vuoksi rasvojen hyväksikäyttöön voidaan vaikuttaa sekä harjoittelulla että ruokinnalla.

Palvelus- ja opaskoirat, jotka työskentelevät kävelyvauhdilla useita tunteja päivässä esimerkiksi huume- tai jälkityössä, tarvitsevat keskimäärin 40-50 % enemmän energiaa kuin ylläpitotasolla. Metsästys-, ajo- ja paimenkoirilla energiantarve keskimäärin kaksinkertaistuu, riippuen tietysti rasituksen kestosta. Suurin energiankulutus kaikissa koiralajeissa on tietenkin ääriolosuhteissa työtään tekevillä valjakkokoirilla, joiden energiantarve saattaa nousta kolmin- tai nelinkertaiseksi ylläpitotasoon verrattuna. Koiran energiansaannin tulisi aina vastata mahdollisimman hyvin tarvetta, sillä liian rajut painonvaihtelut heikentävät suorituskykyä.